

Թեան սրտերը հանդարտելուն, և զերենք ամեն կողմանէ գոհ ըրած՝ վրդովուած խաղաղութիւնը իրենց մէջ վերահաստատելուն ամենամեծ կերպիւ օգնելու բաներ էին։ Ուստի առանց երկմտելու և առանց վարանելու հարկ էր որ՝ չէ միայն Պօլսոյ, այլ և ընդհանուր Տաճկաստանի Հայերն այս օրինաւոր և վաւերական Ժողովոյ որոշումներուն ու վճիռներուն ըստ օրինաց սիրով, և ամենայն յօժարութեամբ ու հնազանդութեամբ ընդունելութիւն ցրցունէին և անոնց առջին խոնարհէին։ Ըստ որում չըկար Տաճկաստանի Հայոց մէջ ուրիշ մէկ Եկեղեցական Համագումար ժողով կազմելու կեդրոն մը՝ բաց ՚ի Կայսերանիստ Մայրաքաղաքին մէջ սահմանուած Հայոց Պատրիարքարանէն։ չի կար մէկ ուրիշ Հոգևորապէս ու մարմնաւորապէս ճոխացեալ գլուխ մը՝ որ այս կերպ ժողով մը կազմելու զօրութիւն ու արտօնութիւն ունենար, և այն ժողովին օրինաւոր նախագահութիւնը վարէր միմիայն Պօլսոյ Սրբազան Պատրիարքէն զատ։ Սակայն կայ արդարև հոգևորապէս մեծ գլուխ մը քան զՊատրիարքն Պօլսոյ, և այն է Սրբազան Կաթողիկոսն, և կայ ևս աւագ կեդրոն մը քան զՊօլսոյ Պատրիարքարանն, որ է Ս. Լշմիածին։ Եւ ևս կայ Ս. Ժողով մը, որ ՚ի վեր է Ս. Պօլսոյ մէջ կազմուած Համագումար Ժողովէն, այն է Լշմիածնայ Ս. Սիւնհոյը, որոնք միայն ունին լիազօր իշխանութիւն ընդհանուր և ամենայն Հայոց Հոգևոր Պատրիարքներն ու անոնց ժողովները քննելու և հսկելու։

Եյն եթէ հարկ ըլլայ անոնք միայն ունին կատարեալ և բացարձակ արտօնութիւն, այն Պատրիարքներուն և նոցունց գումարած ժողովներուն մէջ եղած որոշումներն ու վճիռները հաստատելու կամ հերքելու, և ոչ այլ մէկը կարող է այս բաները ընելու։

Այս մէկ ժողով մըն ալ (ըստ Տաճկաստանի Հայոց), որ կըսուի Գաւառական ընդհանուր ժողով, բայց սոյնպէս Պօլսոյ Պատրիարքին նախագահութեամբ կրնայ գումարուիլ, և ահա այն ժամանակ սոյն ժողովը կարելի է Պօլսոյ Աղերաց Համագումար ժողովէն վեր դասուելով, անոր քննածը վերստին քննէ, որոշածին ու վճռածին վրայ որոշումներ ընէ, ու վճիռներ հաստատէ, բայց դարձեալ Ս. Ժողովոց հաստատ կանոնաց, և նախնի հիմնականաւոր դրութեանց համեմատ վարուելով։ Բանդի հո-

գևորականք՝ Թէ Պապը, Թէ Կաթողիկոսը, Թէ Պատրիարքունք, Թէ Եպիսկոպոսունք և Թէ համօրէն Աղերք՝ հանդերձ ժողովովքիւրեանց շղթայակապ պարտին ամենայն միամտութեամբ հնազանդիլ և խոնարհիլ բովանդակ այն Ս. կանոնաց, որոնք որ սահմանեցին Հոգւոյն Սրբոյ աղբեցութեամբ, այն նախնի Սուրբ և Ետուածարեալ Հայրապետները Տիեզերական և Բնդհանուր Ս. Ժողովներու մէջ, աւանդելով զանոնք Բնդհանրական Եկեղեցւոյն գանձարանը, ուր հաւատարիմ պահպաններուն ձեռք ցարդ կը պահպանուին, առանց գող մը մերձենալու և ցեց մը ապականելու, և յաւիտեան անվտանգ պիտի պահպանուին։

Եւ արդ ասոնք այսքան առ այժմ հոս յիշելէն վերջը՝ խօսքերնիս վերստին կը դարձունեմք սա Օգոստոս 2ին կազմուած Համագումար Հոգևոր Ժողովին վրայ, և կըսեմք Թէ՝ քանի որ Պօլսոյ Պատրիարքը Լշմիածնայ Մայր Եկեղեցին ընդունած Հոգևորական արտօնութեամբ ճոխացած, և Օսմանեան Ահմադաւ Կայսերութեան կողմէն շնորհուած Պատրիարքական իշխանութեամբ բօրացած, միայն Պօլսոյ մէջ իւր հնազանդութեանը ներքև գտնուողներէն հարկւրի մօտ Եպիսկոպոսաց, Արդապետաց, Եւագերեցաց և Եկեղեցական ներկայութեամբ Ժողով գումարած, և անոր մէջ որոշում և վճիռ ըրած է, բաց ՚ի վերոյ ասացելոցս, և ըստ Եկեղեցական կանոնի մէկը կարող չէ այն Ժողովը ոչինչ համարելու, և անոր որոշումներն ու վճիռները հերքելու յանդգնիլ, վասն զի քանի որ այն Հայ (Եկեղեցական և Եկեղեցական) Տաճկաց Տէրութեան հարստակ է, անշուշտ Պօլսոյ Պատրիարքին չափաւորեալ իշխանութեանը ներքև է։ Եւ որ իշխանութեանը ներքև է, ՚ի հարկէ պիտի հնազանդի անոր ամեն չափաւորեալ որոշումներուն ու վճիռներուն։ Եթէ հանդիպի այն որոշմանց ու վճռոց մէջ ընդդէմ օրինի և իրաւանց բան մը։ Թէ որ խնդիրը Հոգևոր է՝ ուղղակի Լշմիածնայ Ս. Եկեղեցին պիտի ձգուի, և եթէ մարմնաւոր անտարակոյս նախ Եզգին ընդհանրութեանը, և յետոյ Տէրութեան բարձր ժողովին պիտի բողոքուի, և այնուհետէ հարկ եղածը պիտի ՚ի գործ դրուի։

Մենք չորս հարիւր այսքան տարիներէ ՚ի վեր այս կերպ ըլլալը կարդացած լած տեսած ու գիտցած եմք։

Դիւան Բարձրագոյն Կոյնքի մէջ մասը : Գլխաւոր Հայոց բովանդակ Աղերը ներկայացընող Ժողովը անգոր համարող, և անոր վճիռները անարգող Հայը, ալ այսուհետեւ որ Հոգեւոր Ժողովը պիտի զօրաւոր համարէ, որ Ժողովին վճիռները պիտի պատուէ : Եւ միաժամայ, ան ալ Սէր Օրագրոյն Յաւելուածին մէջ յայտնի տեսանք որ այն Մայր Եթուր Տաճկաստանի Հայոց Եկեղեցւոյ կառավարութեանը վրայ իշխելու կամ տնօրէնութիւն մը ընելու արտօնութիւն չունի եղեր : Իսկ արդ Հայոց համար ասկէ վեր և բարձր Ժողով, ու Ժողովատեղի մը չըլլալով, արդեօք պէտք եղած տոնն նախնի Ժողովներէն ընդունելով՝ անոնց վճիռները պիտի պատուէ : Եւս ալ խիստ տարակուսելի բան մըն է, վասն զի ասկէ 134 տարի առաջ եղած Բնդ հանուր Ժողովն մը վճիռները սոյն Հայը քանի մը խօսքով ջրեց, և ոչինչ համարեց : Ինչու : Քանզի դէմ էր իր արդի նպատակին : Բնդ է որ այս օրուան նպատակին՝ 134 տարուան Ժողովին վճիռը դէմ դալուն՝ հարկ եղև զայն մէկ խօսքով ջրելու, հապա ապագային ունեցած նպատակներուն : 3—4 հարիւր կամ ևս աւելի տարուան Ս. Ժողովոյ կանոններն ու վճիռները դէմ դալու որ ըլլայ, այն ատեն ի՞նչ պիտի ընէ : Հարկաւ պիտի անոնք ալ ջրելու աշխատի ինչ կերպիւ որ ըլլայ : Արեւմտ այն Հայուն առջին ընդհանրապէս Հոգեւոր Ժողովները անգոր, և անոնց վճիռները ոչինչ բաներ են : Եւ սակայն երկրի վրայ չի կայ ըսենք ուրիշ մէկ Հոգեւոր Ժողով մը, որ այս Հայը անոր անդառնալի վաճիռներուն հնազանդի, և ջրմեռանդաբար պաշտէ նորին օրէնքները : Եւս կայ, և ահա յիշեալ շաբաթ օրուան Երեւանի Ժողովին Ժողովակից էր. քանզի ինքն էր այն կեդրոնը հաստատողը, և այն անմեղ Հայը գլխէ հանելով հոն տանողը, ինքն էր ան Հայուն միւսեղբայրները իրենց Հոգեւոր Հօրը դէմ ապստամբեցընելու փորձեր ընողը, վերջապէս ինքն էր այն — Օգոստոս երկուքին եղած Եկեղեցական (Համագումար) Ժողովին մէջ չի գտնուող կամ չստորագրող, կամ ստորագրութիւններ չեւորս կոչող Եպիսկոպոսը Ա. արդապետը ու Քահանան —, և ահա այս Հիւսիս Ժողովն էր որ սոյն ստորագրութեամբ Օգոստոս 8ին Յայտարարութիւն մը հանելով՝ հաղարարուր Հոգեւոր Հայը և որդւոց մէջ տեղը տրոյ և խորհրդակցական սերմունքներ ցանկեր էր, որ ի հարկէ տանին

գալթակղութեան պատուները ինք ևս պիտի վաշկէ . . .

Եւս այս տեղ յանկարծ հարկ կըլլայ բերաննիս փոխել և ըսել թէ՛ երբեք չունի այն մարմնաւոր Հայը յանցանք, քանի որ յանցանքին տէրը Հոգեւորէն ըլլալը յայտնուեցաւ Օգոստոս 8 շաբաթ օրուան Ժողովին մէջ :

Եւսարհական Հայուն անմեղութիւնը երեւան ելաւ, երբ Օգոստոս 8 թուականով այն ինքնագլուխ Եկեղեցականին Յայտարարութիւնը հրատարակուեցաւ : Բարեկիտ Հայուն չարաչար խաբուիլը իմացուեցաւ, որ ատեն տեսնուեցաւ յիշեալ Յայտարարութեան մէջ բաղումստեր, զգարատութիւններ, խարդախութիւններ, չարաչար դատողութիւններ :

Աւստի առ այժմ Ժողով մեր Հայ եղբօր ըսելիքներնիս, և դառնամք սա Եկեղեցականին Յայտարարութեանը, անոր մէջ եղած քանի մը գիտաւոր կէտերուն վրայ դիտողութիւններ ընելու :

Եւս սա « առ Եղգային լրութիւնն » ըսելով այդ գրութիւնը Հայոց բովանդակութեանը յանձնելուն համար Ս. Եւտարանէն առնելով սա երկու խօսքը կրեմք թէ՛ բուն « Եղգային լրութիւնն », « զօտարի զհետ ոչ երթիցեն այլ փախիցեն ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց » : Աւստի նախապէս այս խօսքը գրելու աւելորդ աշխատութիւն մըն է վրան առեր « ոչխարաց գաւիթին դռնէն ներս չի մտնող Եկեղեցականը » :

Երկրորդ, կերևի որ Յայտարարութեան զրուցուածքը շաբաթ կամ հակառակաօտութիւն մըն է, որովհետև ուրիշին վրայօք խօսածներուն ամբողջութիւնը արդեամբ իր վրայ կը տեսնուին. ատոնց համար ալ ուրիշ երկարաբանութիւններ չըրած սա միայն կրեմք թէ՛ « Հայր սուրբ », « Օր տեսանես զճեղ յական եղբօր քո, և իքում ականդ զգերանդ ոչ տեսանես. կեղծաւոր հանապազգեբանդ յական քումմէ, և ապա հայեսցես հանել զճեղ յական եղբօր քո » : Եւս խիստ արժան էր այս խօսքը հոս տեղ յիշելիս, աւելի սա բանին համար թէ՛ Երուսաղէմի Միաբան և Պօլիս պատգամաւոր եկող Յակոբ վարդապետը վերջոյն Երուսաղէմ դառնալուն համար չորս հինգ օր առաջ Պօլսոյ Պատրիարքին խնայելէն զինի, գացած օրը անգամ մըն ալ չերևալուն համար (սոսկալի յանցանք), Պատրիարքոս

Ղարա Հիսար արքայից: Բայց ետքէն Սուրբան Մահմուտը գերեաց և արքայիցը ազաւորութիւն տալովը, Յարութիւն Վաթուղիկոսն ալ առանց Պատրիարքի հրամանի վերստին Եղթամար դարձաւ, և քանի մը տարի նոյն վիճակովը ապրելէն վերջը՝ հոն մեռաւ, և գերեզմանը դեռ կեցած է:

Մինչև Յակոբ Սրբազանին օրը Եղթամարը Եռանդրութեան կողմանէ ինչ վիճակի մէջ էր յայտնի չէ, բայց յիշեալ Սրբազանը Պատրիարք նստելէն պահ մը ետքը, սկսած Եղթամարցիք զաղաղակ բարձնել, և իրենց նշովեալ Վաթուղիկոսութիւնը նորէն Պօլսոյ Պատրիարքէն պահանջել:

Մնացեալը գալ անգամ:

Ե.Ձ.Գ.Ե.Յ.Ի.Ն

Ազգային ներքին արդի երկպառակութիւնները՝ մեծ հարուած պատճառեցին Փրկչային Հիւանդանոցին խղճայեացը:

Որովհետեւ յայտնի վայրի դժբաղդաբար Ազգային ժողովները դադարած են Հիւանդանոցին Հոգաբարձուները բոլորովին ետ քաշուած ըլլալով՝ խեղճերը մնացին անտէր են անօգնական: Երուսաղէմի Վանքը անդադար իր Պատրիարքը կուգէ, նոս ժողովուրդը երկուքի բաժնուած՝ մէկը ներսին, միւսը դուրսէն կուգէ հոն Պատրիարք նստեցընէ, են ասոր համար Ազգային բոլոր գործերը երեսի վերայ ձգած՝ միակերպ կը մըցին:

Ահա ասանկ մէկ ժամանակ այն խղճայիններն ալ ինչ վիճակի նեջ գտնուելին, են ինչ բան ուզելին ամեն մարդ դիւրաւ կրնայ երեսակայել, երբ ունի այն մարդը մարդասիրական ճշմարիտ զգացմունք:

Եւ անասանի ամենէն առաջ մեր Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայրը այս զգացմունքէն են իր Հայրական գութէն շարժեալ՝ շտապաւ ուզեց այն խղճայեաց ու տառապելոց օգնութիւն մը ընել, առ ժամանակեայ կերպիւ տնօրէնութիւն մը որոշելով, մինչեւ որ Ազգային գործերը իւր խաղաղ ընթացքը գտնէ:

Ուստի այս մասին Ազգիւ մէկ քանի երեսելի են բարեսէր անձանց առաջարկութիւն մը ընելով, հոգունց ընդունելութամբն ու հաւանութեամբը որոշուեցաւ որ առ այժմ Ազգին բարեբարներէն ներքինական հաւարում մը ըլլուելով՝ գոնէ ամիսի մը չափ այն Ազգին խղճայինները մատակարարուին:

Եւ այս բանս արդեամբ ի գործ դրուելուն համար՝ անմիջապէս Թօխարլեան Մեծապատիւ Միւնաս Էֆենտիին Ազգասէր շանիցը յանձնուեցաւ:

Արդարեւ այս միջոցիւ ասանկ մէկ գործ մը առանձին վրան առնելը, մեծ եւ կատարեալ ազգասիրութեամբ մը կրնայ ըլլալ, ան ալ չէ խօսքով, այլ գործով, որ ինչպէս յուսամք թէ քիչ ատենի մէջ պիտի տեսնուի արդիւնքները:

Մեծապատիւ Էֆենտին այս գործին յանձնառու ըլլալէն ի վեր միակերպ կ'աշխատի յիշեալ նուիրական հաւարումը օր ըստ օրէ զարգացնել ի նըպաստ աղբատին. որ խեղճերը ամեն կերպիւ մը խիբարութիւն: Եւ անաւ մէկ քանի օրուան մէջ եղած արդիւնքին ցոյցակը, գոր Պատրիարքարանէն խրքկուած է օրագրոյս մէջ հրատարակուելու համար:

Ղուրուշ

Մեծապատիւ

5000	Բարեբար անձ մը
4000	Միրճան Ամիրայ Փախաղեան
4000	Սիմօն Ամիրայ Սարիմեան
4000	Յակոբ աղա Մուպահեմեան
2000	Յակոբիկ եւ Սիմօնիկ աղայք Նորատունկեան
2000	Գէորգ եւ Մանուկ աղայք Գաբամանեան
4000	Աւետիս եւ Գէորգ աղայք Պարտիզպանեան
4000	Մինաս Էֆէնտի Թօգաթլեան
500	Պօղոս աղա Աշնանեան
500	Գէորգ աղա Խօրասանեան
500	Միլիտի աղա Մոմճեան
500	Գէորգ աղա Մարգարեան
500	Մանուկի Աբրահամ աղա հարենց
500	Բարեպաշտօն Անձ մը
560	Գումգալիուի Ղուրաշ Եկեղեցիէն
270	Իսկիւտարի Ս. Կարապետի Եկեղեցիէն
485	Խուղխուհուի Եկեղեցիէն
400	Ամենապատիւ Յակոբ Սրբազան
570	Իսկիւտարի Ս. Խաչ Եկեղեցիէն

48685

Մինչեւ ցարդ եղած հաւարումը այսքան ըլլալով, հետզհետեւ եղածները օրագրոյս միջոցաւ պիտի հրատարակուին:

Յուսամք թէ Ազգին դեռ ուրիշ առաքինի են աղբատասեր անհատները պիտի մասնակից ըլլան այս բարեգործութեանց, որով այն տառապեալ աղբատները նախ ամեն կերպիւ մխիբարելով՝ յետոյ իրենք ալ Աստուածակոյս կողմանէ մխիբարութիւն:

Ուստի յետ բարեմաղբելոյ վերոյիշեալ ի նուիրատու բարեբարս, արտասուալից աջօր են ցաւալից սրտիւ բազկատարած կը պաղատիմք առ Արարիչն երկնից, որ լսելով այն հարիւրաւոր աղբա-

հրապարակաւ աղտեղելու ընթացք մը ունեցած են. Այսուհետեւ որ խաւարասերը կրնայ հաւատացնել Ազգին քե՛ Մեղուն—Միւնատին եւ համախորհրդին ճշմարտապէս Հայ են, ու Հայ կրօնքին երկըրպագութիւն կ'ընեն, եւ անոր եկեղեցականները կը յարգեն, որ ատեն որ իրենց հրատարակութիւններովը այն բաները իրապէս իւրեանցվրայ տեսնուելուն նշոյլը անգամ չի բողոքօցին:

Երեկ անեծք, այսօր նզովք, ի գիտէ քե՛ վաղը ինչ... Այն ալ բող Ազգը մտմտայ, մեր ձեռքէն բան չիգար, մենք միայն մեր յանձն առած պարտաւորութիւնը կրնամք կատարել, որ է անոնց գրածները ներքէյ:

Ուստի աս անգամսու նայինք արդի հրատարակութեանցը մէջ ինչ են գրեր, որք ինչ են ըսեր, եւ Ազգին ճիշդ ազնիւ անհատին սիրտը վիրաւորէր են: Նախ եւ առաջ կը տեսնեմք որ մատուցներուն ճորը նզովք մըն են անցուցեր վեր վար կը քաշկըտեն. նզովք չըկայ կըսեն, կայ կըսեն, իրենք ալ չեն գիտեր ինչ կըսեն. նորէն միջոց մը գտած՝ նզովք չիկայ, կար մէ ալ վերցաւ կը գրեն, չըլլայ մէ վերջին կը գրեն, վերջապէս ինքզինքնին շփոթեալ մարդոց պէս գրածին իրենք ալ չը գիտեն: Եւ անա առաջին խեղճ վիճակնին:

Տկարամիտները չեն կրնար կերպիւ մը համոզուիլ քե՛ վրայէն դար ու կէս անցած ընդհանրական նզովք մը խիստ դիւրութեամբ չի վերնար. 154 տարի առաջ Կաթողիկոսով, Պատրիարքներով, եպիսկոպոսներով, Վարդապետներով, ու Քահանաներով, եւ այլն, դրուած նզովք մը, մեկ բանի Կղերք իրենց գլխուն կարող չեն վերցնելու: Ատիկայ օրէնքի կանոնի, եւ իրաւանց հակառակ, եւ ըստ մեզ հաւատալն ու ընդունիլն ալ խելքի դէմ բան մըն է: Բայց Մեղուն—Միւնատին խելքին խիստ յարմար գալուն՝ շուտով հաւտացեր եւ ընդուներ են քե՛ նզովքը վերցաւ, եւ քե՛ չըկայ, յիշատի չի կայ, վերցաւ. ինչ. գլխներէն խելքը:

Բայց իրենցմէ ապահովութիւն մը ուզելու համար՝ կը հարցունեմք Մեղուն—Միւնատի (Մասիսն ալ լսէ) Վարդապետներուն քե՛ ըստ օրինի տրուած բառական հին նզովք մը երբ ատանկ դիւրութեամբ այսինքն «վերցուեցաւ» ըսելով վերնայ մէ ընդհանուր ժողովոց բարձր իշխանութիւնը չի նուաստանար, եւ ալ անկէ ետքը ճիշդ ժողովին վճիռը կըրնայ հաստատ մնալ: Թողումք անցեալը եւ ներկան հապա ապագայէն... Կամ մեյմալ նզովք չի դրնել, եւ կամ դրուելու ալ որ հարկ ըլլայ Մեղուն—

Միւնատի եւ կամ իրենց ճագուկներուն նախագահութեամբ ղենէ: Ահա այն ատեն կարելի է բանի մը նմանի, այսինքն հաստատուի: Զարմանք: Մարդիկ Աստուածնիդ պաշտէք, հոգինիդ սիրէք, բողէք սա արդի նզովքին օճիքը. զի այն խաղալիք չէ. ատիկայ Ս. Յակովբայ Վանքին դռանը հաստատ բանալին է, որ Վանքին ապահովութեանը համար հարկաւոր անձանց ներկայութեամբ ամրապէս շինուեցաւ, ու միլիոնաւոր Ազգին հաւանութեամբ մեջը գտնուած Միաբանութեան ձեռքը յանձնուեցաւ՝ որ ուրիշ անգամներու պէս օտար եւ անծանօթ մարդիկ ներս չառնեն, որով Վանքը վնասէ զերծ մնայ:

Կրցանք բան մը հասկցնել արդէօք, ի Աւանդութեանց հաւատարիմ պաշտպաններ եւ դուք ալ իմացա՛ք, լսեցի՛ք, Մեղուն—Միւնատի ԶԵԼԵԱՅՆԵՐ, Վանքին վիճակը բարելաւեցնելու հոգ տանողներ, քե՛ այդ նզովքը վերնայուն պէս Ս. Յակովբայ Վանքը 154 տարի առաջ ունեցած բարեկարգութենէն կրկնապատիկ բարեկարգութեան մը ենթակայ կրնայ ըլլալ: ԶԵ, սխալ կարծիք, անտեղի կասկածանք է, կը պօռան Մեղուն—Միւնատի ժամանակի մարգարէները, ատոնք խաւարեալ գլխուներ է կը գոչեն նոր դար ու լուսաւորեալ հըմայեակները:

Աղէկ, բող անանկ ձեր ըսածին պէս եղած ըլլայ, բայց հաստատ ապահովութիւն: Ան չիկայ, խօսք միայն. խօսքը տօպրակի մէջ չի մաներ կըսեն. մենք ատեն մը խօսքով Իսկիւտարու ճեմարանն ալ պիտի բարեկարգէինք, Փարիզի դպրոցն ալ յառաջացնէինք, դեռ մօտեքս խոր մը լեցուն խօսքերով Հիւանդանոցն ալ պիտի սանկ ընէինք, նանկ ընէինք բայց գործքով ամենն ալ իր տեղը գտաւ: Ուրեմն գացէք բաներնիդ, խօսքատիկ Պարոններ. դուք ան նայեցէք որ ձեր բերքերը լեցունէք շատ մը օգաբուի եւ տիտայաբան խօսքերով, ատանկ Ազգային փափուկ խնդիրներու վրայ խօսիլը, կամ կարծիք ընելը ձեր խելքէն, ձեր դատումէն վեր բաներ ըլլալը յայտնի կերէի...:

Խմբագիր—Տնօրէն
Մ. Գ. ՏԵՅԻՐՄԵՆՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԻՐՈՔՃԵԱՆ
ԿՈՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ ՅԻՆՏԱՆՃԵԱՆ